

Narruse kiitus

Algus lk 23.

No ja kas tunnete provilepanek vähem libe tee on! Armastusega, teadagi, ei mängita. Armastus on hirmkeeruline fenomen, kus äratundmine pole mitte kahe osapoole asi, vaid kirjas normatiivides. Iseasi, kas sedasorti *buffo*'sid tarvitseks üldse ajaviite lustist enamaks pidada ja jante armastuse nimega rüütada. Võib-olla on kohati tervet mõistust minetav ühiskond jõudnud nii

tõsiväärrikasse arenguetappi, et lihtne nali näibki totrusena, ennastunustav armastajapaar esindab halvasti varjat lodevust ning nunnu maskeerumishuumor ajab haigutama.

Hääd lugejad, kui mu jutt lõpupoole teid ka nõrritas, siis tegelikult pole mul sugugi soovi pahurdada: nimetet puudusi välja arvates oli estoonlaste külakostiks toodu kõiges muus väga vitaalne ja hea. Mind hoopis kurvas tab, et juubeliõhtust nii vähe osa saadi. 1893. aasta esietendusel olnud La Scala rõõgatutest piletihindadest hoolimata pilgeni täis ning huvi ajaleheveergudel

juba pikalt ette keemistemperatuurini tõstet. Vanemuises võisin aga end tervel külgrõdul kui privaatloois sisse seada, rahuldades mitu korda kõik ehteestlaslikud isikliku ruumi vajadused. Loodetavasti ei tähenda see, et Estonia mitmeti keerukatel aegadel edasistest gastrollidest sootuks loobub.

Ehk on mul kahju sellest, et juubilaris isik seekord kasinamalt tähelepanu pälvis. Ent teatritöö nõudlikkust arvestades jõudis Volmer nüüd ikka, millest dirigendikarjäär alles õige hoo sisse saabki ja tehnilisele vilumusele lisandub moraalne voli eripäraseks

enesekehtestamiseks.⁵ Meie võime selle vilju nautida – ja õnnitleda ikka ka!

1 Vorm, mis on Volmerit köitnud juba aastakümneid, selgub kõige varem tema vestlusest Kaja Irjasega. Vastab Arvo Volmer. – TMK 2001, nr 12.

2 Kersti Inno, Arvo Volmer: selleks, et kunsti teha, peab olema ka aega ennast tuulutada. – Klassikaraadio, ERRi kultuuriportaali 28. IV 2022. <https://kultuur.err.ee/1608579250/arvo-volmer-selleks-et-kunsti-teha-peab-olema-ka-aega-ennast-tuulutada>

3 Tsitaat kavalehelt.

4 Samalaadne mõttekäik ka Arvo Volmeri intervjuust Tiina Mattieseniga. Arvo Volmer: kultuur ei teeni, kultuur teenindab. – Muusika 2021, nr 3.

5 Mõtteots vestlusest Tiina Öunaga. Vastab Arvo Volmer. – TMK 2010, nr 8-9.

Muusika, mis teeb aja kuuldavaks

Festival „Afekt“ on võtnud vaevaks ja eesmärgiks tuua Eestisse hinnatud ja lennukaid heliloojaid, kes annavad soodsa võimaluse horisonti avardades ülejäänud maailmaga sammu pidada.

Nüüdismuusika võimet klaveri abil erisuguseid nähtusi muusika keelde tõlkida näitlikustas Talvi Hundi kontsert „Klaver ja hääled“, mille kavva valitud teosed moodustasid kauni ja korrapärase, ent seejuures piisavalt vaheldusrikka terviku.

Martt Laul

Rahvusvaheline nüüdismuusika festival „Afekt“ 28. X – 1. XI Tallinnas ja Tartus, kunstiline juht Monika Mattiesen.

AURORA RUUS

Kui 2016. aastal sai Eesti heliloojate festivalist nüüdismuusika festival „Afekt“, sõnas selle kunstiline juht Monika Mattiesen Sirbile antud usutluses¹, et

festivali eesmärk on hoida kätt pulsil Lääne-Euroopas toimuval ning näidata, et Eesti pole mitte provints, vaid konkurentsivõimeline nüüdismuusika edendaja. Tänavu juba XXI korda toimuv festival püüdis samuti maailma nüüdismuusikat kohaliku kultuurimaastikuga sünkroniseerida, tuues siia kõrgtasemel ja tunnustatud heliloojaid, dirigente ja interpreete. Kavavalikus suurepäraselt esile tulnud teemadena läbisid tervet

festivali sotsiaalpoliitilised sõnumid ja laiendatud hääled.

Sõnad ja sõnumid

Festivali avanud ERSO kontsert Michael Wendebergi dirigeerimisel algas Jüri Reinvere teosega „Norilsk, ...narsisseja“ ehk „Norilsk. Taevased nartsissid“, mis kõlas Eestis esimest korda hoolimata töigast, et see on Reinvere üks sagedamini

esitatav teos 2012. aastast. Teoses kõlab lindilt Reinvere originaalis soomekeelsetena kirjutatud luuletus, mida loeb magusnukralt ette Soome teatrilaval del traagikuna tuntud näitleja Hanna Liinoja. Selle võrdlemisi pretensioonitu ning teadlikult lihtsa helikeelega teose keskmes on teksti ja muusika balansseeritud dialoogiline sümbioos. Omamoodi duaalne kunstiteos on põimunud ümber luuletuse, mis on vormilt häällaul, ent ometi pole lõpuni selge, kas tegemist on une või surmaga. Surmast ja surelikkusest tõukub ka luuletuse ideestik, mis on vihje Põhja-Venemaa stalinistlikule sunnitöölaagrile, kus kaevandati mürgist niklit, mille õhku paiskunud gaasid võtsid külmas kliimas sageli lillede kuju.

Kuigi see oli sügavamõtteline ja kontemplatiivne, sulasid jäällilled kohe, kui kõlasid Malin Bångi ja Chaya Czernowini ekspressiivsed ning teravate sõnumitega laetud teosed. Juba 2016. aastal ansambli Curious Chamber Players koosseisus „Afektil“ esinenud Malin Bång on valdavalt Stockholmis ning Göteborgis resideeriv õppejõud ja helilooja, kes on viimaste aastatega tõusnud Euroopa tip-pude sekka. Avakontserdil kõlanud teos „splinters of ebullient rebellion“ ehk „pulbitseva mässu pilpad“ väljendab otseselt nii „Afekti“ tänavust fookust kui ka Bångi loomeprintsipi, mille järgi on kõigest võimalik vormida muusikalist sisu. Orkester, mille abil helilooja uurib muu hulgas ka indiviidi ja kollektiivi (võimu)suhteid, esitab teoses kaht kontrastset materjali. Neid transformeerivad demokraatia ja inimõiguste sümboliks saanud laulude fragmendid ning orkestrantide hääled, mis moodustavad nende individuaalse seisukoha tähtsusest hoolimata vinguse mürapilve. Oluline ja ootamatu element on kirjutusmasinate kasutamine, mis sümboliseerib rõhumisele vastu astuvate tekstide kirjutamist. Enamjaolt ekstaatiliselt kulgevale